

එක්සෑන් ජනපදය සහ විනය ගැටීමේ මාවතක

The US and China on a collision course

2019 ජූනි 3

දැනුව රැඹික සහ ඩු මූලෝපායික තරග කාරයෙකු යුද්ධයක් කිරීමට ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය සූදානම් බව ප්‍රකේෂකාරී ක්‍රියා මාලාවක් මිශ්‍රිත තහවුරු කරනු ලබයි.

පසුගිය සති අන්තයේ දී සිංගප්පූරුවේ පවත්වුනු වාර්ෂික ජැංග්‍රිලා ආරක්ෂක සමුළුවේ දී එක්සත් ජනපදය සහ විනය අතර දැන් කෙරෙමින් පවත්නා "සිතල යුද්ධය", "ගිනියම්" යුද්ධයක් බවට පත්වීම කරා ප්‍රධාන පියවරක් ගනු ලැබුණි. අතිශයෝත්තියට නුපුරුදා යයි පතල ද රිනැන්ග්ලේ වයිමිස් ප්‍රවත් පත ඒ ගැනීමේසේ ලිවි ය: "එක්සත් ජනපදය සහ විනය අතර වැඩෙන වෙළඳාම පිළිබඳ අර්ථඩය මිලිටරි ගැටුම සහ ප්‍රත්‍රිත යුද්ධය පිළිබඳ තර්ජනය උගු කර තිබේ."

එවන් ගැටුමකට මැදිවනු ඇති පැසිරික් ජාතියු, අලුත් පැසිරික් යුද්ධයක් ඇතිවීමට ඉතා ආසන්න බව පිළිබඳව මෙම සමුළුවේ දී අනතුරු හැඟවූවේ ය.

පිළිපින ආරක්ෂක ඇමැති බෙල්කින් ලොරෙන්සා මෙසේ කිය, "එහෙයින් අපගේ ඉමහත්ම හිතිය තම් ප්‍රථම ලේක යුද්ධය වැනි තවත් ජාත්‍යන්තර සට්ටනයක් තුළට නින්දෙන් ම ගමන් කිරීමයි." මහු මෙසේද කිය. අපගේ ආර්ථික අනෙකානු රඳා පැවත්මට සම්බන්ධ ජාලයන් බිඳී යාමත් සමඟ එලඹි ඇත්තේ යුද්ධයට පාර කළමින් උගුවන පසම්තුරුකම් ය."

එක්සත් ජනපද නිලධාරුනු විනය මිලිටරිමය වශයෙන් කොටු කර ආර්ථික වශයෙන් ගෙළ මිලිටරිකා දැමීමේ ඔවුන්ගේ උත්සාහය උගු කිරීම පිනිස සමුළුව යොදාගත්තේය. විනය වනාහි "ප්‍රදේශය පුරා ඇමරිකානු ප්‍රානසම ආසක්තයන්ට බරපතලම දිගු කාලීන තර්ජනය" යයි වැඩි බලන එඟ ආරක්ෂක ලේකම් පැවුළු ගනහන් ප්‍රකාශකලේ ය.

යන්තම් දින කිහිපයකට පෙර, ඇමරිකාවේ උප ජනාධිපති මයික් පෙන්ස්, වෙස්ට් පොසින්ට් යුද්ධ අභ්‍යාස ආයතනයෙන් නික්මෙන අභ්‍යාස ලාභින් අමතා කතා කරමින් පැසිරික් කළාපය, යුදෝපය සහ ඇමරිකාව යන ප්‍රදේශ වල යුද්ධය උපාධි අපේක්ෂකයින්ගේ ජ්‍රිත කාලය තුළම එන බවට අනාවැකි පල කෙලේය.

"මෙගේ ජ්‍රිතයේ කිසියම් අවස්ථාවකදී, ඔබට ඇමරිකාව වෙනුවෙන් යුද භුමියේ සටන් වැනිනට සිදුවන බව සහතික කාරනයකි. ඔබලාගෙන් සමහරෙක් කොරයනු අර්ධදේශයේ සහ ඉන්දු-පැසිරික් කළාපයේ සටනට එක්වනු ඇත. එනම් උතුරු කොරයාව සාමයට

දිගින් දිගටම තර්ජනය කරන තතු හා විනය වචවචාත් මිලිටරිකරනය වෙමින් සිටින තතු තුළ එය අපගේ පැවත්මට අහියෝගයක්ව ඇති ප්‍රදේශය තුළය. රැසියාව ජාත්‍යන්තර දේශ සීමාවන් වෙනස් කරමින් සකසාගැනීමට බලහත්කාරයෙන් යත්ත දරන යුරෝපය තුළ පමනක් නොව ඔබගෙන් සමහරුන්ට මෙම අර්ධගේශය තුළ ම ද යුද සේවය සඳහා කැඳවනු ලැබීම ට ඉඩ තිබේ.

"ලේ දිනය එලඹින කළේහි, ඔබ තුවක්කු වෙඩි හඩට අනුව යමින් ඔබේ යුතුකම ඉෂ්ට්ට කරනු ඇති බවත්, සටන් කර ඔබ දිනන බවත් මම ද දනිමි."

එක්සත් ජනපදයේ කටයුතු අත්‍යසාමාන්‍යව අව්‍යාර්ථකාත් හා ප්‍රකේෂකාරී ය. සේවකිය ආධිපත්‍යයට අහියෝගයක් එල්ලවී ඇතැයි දකින එක්සත් ජනපදය විනය තම අධ්‍යාසයට යටත් කර ගැනීම සඳහා තමන් අත ඇති සැම මෙවලමක්ම - මිලිටරි බලයද ඇතුළුව- යොදා ගැනීමට සූදානම්ව සිටි. ඒ සමගම එක්සත් ජනපදය ලේකය පුරාම ගැටුම් එක විට උගු කරමින්- වෙනිසියුලාවේ තන්තු මාරුව සහ ඉරානයට "මුහුනැමීමට" යයි තව තවත් හමුදා මැද පෙරදිගට යවතින් - දෙදාරායමින් පවත්නා සිය ගෝලීය ආධිපත්‍යය මිලිටරි මාධ්‍ය මින් තහවුරු කර ගැනීමට කටයුතු කරමින් සිටියි.

විනයේ ආරක්ෂක ලේකම් වෙයි ගිංහේ එක්සත් ජනපද තර්ජනයට තමාගේ ම මිලිටරිමය හඩින් ප්‍රතිලිත්තර දුන්නේ ය. "කවුරුන් හෝ මායිම පැනීමේ අවදානමට බැහැ ගත්තොත් [මහජන විමුක්ති හමුදාව] අධිෂ්ථානයෙන් ක්‍රියාකාට සියලු සතුරන් පරාජය කරනු නිසැකයයි." මහු තායිවාන බෙදුම්වායට දිරි දීමෙන් වැළැකෙන ලෙස එක්සත් ජනපදයට අනතුරු හගවමින් මෙසේ ද කිය, "කවුරුන් හෝ තායිවානය විනයෙන් බිඳීමට උත්සාහ කලොත්, වින හමුදාවට ඉතුරුවන්නේ අවසානය දක්වා සටන් කිරීම පමනි. ඒ හැර අන් විකල්පයක් ඇත්තේ නැති."

එක්සත් ජනපදය සහ විනය අතර හේදය සංකේත්දුනයට තිබෙන්නේ වින රජය විසින් "මේඛ ඉන් වයිනා 2025" යනුවෙන් නම් කර ඇති ඇමරිකාන්ත්වය පිළිබඳව ය. මෙම සලැස්ට් යටත් වින කරමාන්ත වලට ඉහළ -අගයක්- එකතුකරන හා අධි- තාක්ෂණික නිප්පාදනයේ ප්‍රසාරනයක් මිනින් එක්සත් ජනපදය සහ එහි සයන් විසින් සාම්ප්‍රදායිකව ආධිපත්‍යය දැරෙන ක්ෂේත්‍රය තුළට ප්‍රසාරනය වීමක් අපේක්ෂිතය.

ගත වූ දැක ගනනාව තුළ වින සමාගම් රෝබේ යන්තු, මොයිල් දුරකථන, සහ කොරතුරු තාක්ෂණය වැනි ක්ෂේත්‍ර වල අධි-තාක්ෂණික අංශයේ විශාල වර්ධනයක් අත් කරගෙන තිබේ. මෙම වර්ධනය

වඩාන් කෙලින් ප්‍රකාශිත වූයේ තුඟාවේ නම් වීන ජ්‍යෙෂ්ඨ දුරකථන සහ විද්‍යුත් සංනිවේදන සමාගම මේ අවුරුද්ද අවසානවන විට ලෝකයේ ප්‍රධන ජ්‍යෙෂ්ඨ දුරකථන (smartphone) නිෂ්පාදකය බවට පත්වීමට සූදානම් තත්ත්වයක් උද්‍යත වීමත් සමග ය.

එක්සත් ජනපද සමාගම විසින් තුඟාවේ සමාගම මට මැදුකාග සහ උපාංග විකිනීම තහනම් කිරීමන් සමග පසු ගිය මාසයේ එක්සත් ජනපදය තුඟාවේ ඇපල් සහ සැමිසුරු සමාගම්වල ගෝලිය තරග කරුවෙකු ලෙස සැබුවන්ම එය වනසා දීම්ම සඳහා පිළිවර ගත්තේය. ගුගල් සමාගම, ඇත්ත්බායිඩ් ව්‍යවහාර පද්ධතිය සහ ඒ හා බැඳුනු සේවාවන් ගෙන් තුඟාවේ සමාගම ව සැපැයීම වලක්වා ලු අතර බෝධිකාම් සහ ක්වොල්කාම් තමන් ඉදිරියට තුඟාවේ සමාගම මේ නිෂ්පාදනය පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය විෂ සම්පාදනය තවතන බව ප්‍රකාශ කර තිබේ.

මේ පියවරයන්ට උම්ප් ගේ ධවල මන්දිරයේ පමණක් නොව එ.ජ. ප්‍රධන දේශපාලන පක්ෂ දෙකේම ද සහය ලැබේ. වීනය ගෝලිය තාක්ෂණයේ දී පමණක් නොව, එමගින් මිලිටරිමය වශයෙන් ද එක්සත් ජනපදයේ සම්ප්‍රතිමල්වයෙකු බවට පත්වීමට ඉඩ නොදිය යුතු යය එකගතාවයක් ඇමරිකානු පාලක පත්තිය තුළ පැන නගිමින් තිබේ.

ඇමරිකාව සහ වීනය අතර ආත්මින් වැඩි ජ්‍යෙම මගින් 1989 තියන් ආන් මෙන් වතුරුණෝ මහාසාතනයෙහි 30ස් වන සංවත්සරය මූවා කොට යටත් කරනු ලැබ ඇත. 1989 කමිකරුවන් සහ ශිෂ්‍යයන් ව එරෙහි මර්දනකාරී ප්‍රහාරය ආරක්ෂා කරමින් සම්පූරුවේ දී, "එම විරෝධතා වනාහි" මධ්‍යම ආන්ඩ්වා විසින් මර්දනය කළ යුතු වූ දේශපාලන කළබැඳුනී ය ...ඓ මගින් වීනයට සේපාවරත්වය අත්කර ගැනීමට හැකිවි තිබේ. එය අතිත ඉතිහාසය ව අයත් දෙයක් බව මබ වීනයට පමිනුනොත් බලාගත හැකි" යයි වෙසි කියා සිටියේය.

එහෙත් දශක තුනක "සේපාවරත්වය" හමුවේ, වීනය ඇමරිකානු සහ ලෝක දෙපාර්තමේන්තු යෝදා ගුම කැඳුවරක් බවට සැබුවන්ම පරිවර්තනය කරනු ලැබුවේ දැවන්ත වියදමකිනි. වීනය අධිරාජ්‍යවාදී රටක් නොවේ. එය තවමත් රඳා පවතින්නේ විදේශය මහස්‍යගත වල ආයෝජනය සහ මූල්‍ය සම්පාදනය මතය. දැන්, යින් වරක් ලෝකය මත සිය ආධිපත්‍යය තහවුරු කර ගැනීම පිනිස හිනැම දුරක් යාමට තින්දු කොට ඇති එක්සත් ජනපදයේ වෙබි ඉලක්කය බවට වීනය පත්ව තිබේ.

තියන් ආන් මෙන් වතුරුණෝ මහා සාතනයෙන් ක්ෂේත්‍ර ඉක්ක්තින් හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කමිටුව මෙසේ ලිවිය. "වීනය තුළ මර්දනය සිදුකරනු ලබන්නේ කෙලින්ම අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ අවශ්‍යතා සඳහා ය. වීන කමිකරුවන්ට පහර දීමේ ද නිශ්චරිය වැඩි කරන්නේ අධිරාජ්‍යවාදයේ එෂ්ඨන්තය ලෙස ය. "කමිකරු වීනය" යැව් තහවුරුකොට දෙන්න්ට ප්‍රනස්ථාපනය සහ උග්‍ර සූරාකුම් සහ සමාජ අසමානතාවයේ පිළිවෙත් වලට එරෙහිව නැගීල්න කමිකරු පත්තියේ විරැදුෂ්‍යත්වය මැඩ්ලිමට එය ක්‍රියාකරමින් සිටි.

ප්‍රථම බුෂ් පාලනාධිකාරය එම සාතනය ප්‍රසිද්ධියේ

හෙලා යුතුව ද එම සිද්ධිය "අභ්‍යන්තර කාරනාවක්" බව රහස්‍යීන් වීන පාලකයන්ට දන්වා සිටි අතර ඒ සමගම වීන-ඇමරිකානු සම්බන්ධය "රටවල් දෙකේ ම පොදු ආසක්තතා උදෙසා" ප්‍රානසම වැඳගත් කමක් දරන බව ද අවධාරනය කළේ ය. ජාත්‍යන්තර කමිටුවේ ප්‍රකාශය මෙසේ ද පැවසීය, "වීන කමිකරුවන්ගේ විනාශවූ සිරුරු රහ කරන අධිරාජ්‍යවාදය ඒ සමගම කෙයිරු ප්‍රති-කොමියුනිස්ට්වාදී ප්‍රවාරය උදෙසා ඒවා පාව්ච්චි කිරීමට ද බලය. ඔවුන් අපේක්ෂා කරන්නේ මෙම මර්දනය ගුම්ය සූරා කැම වඩා ඉහළ මට්ටමට නාවනු ඇතිය යන්නයි. ඔවුහු දැනටම වීන සුම්යේ ක්‍රියාත්මක වන සාජ්‍ය ආයෝජන සහ ඒකාබද්ධ ව්‍යවසායයන් ගේ ලාභ අනුපාතික තව දුරටත් ඉහළ නැවීමට මෙම මර්දනය උපස්ථිතික වෙතැ සි ගනන් බලති."

හරයටම සිද්ධ වූයේ ද එයයි. වහවහා "පෝසත් වන" ලෙස වීන ව්‍යවසායකයන් දිරිගැන්වූ බව්. ඡියාමි පිං ගේ 1992 දකුනු සංවාරයෙන් ඉක්ක්තිතේ, වීනයේ එජ ආයෝජන ප්‍රසාදනය විය. මෙය වීන කමිකරු පන්තිය සූරා කැම තුළින් ඇමරිකානු සංගත වලට යෝධ ලාභ සම්භාරයක් ලබාදුන් අතර වීන කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ ඉහළ තවටු ද පුදුමාකර ලෙස පොහොසත් කළයේ.

එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයට අනුගත වීමද එය සමග හවුල් විම ද වීනයේ ජාතික සංවර්ධනයට සාම්කාමී මාවතක් සපයා දෙනු ඇතැයි යන වීන නායකයන්ගේ කුතරක මායා සිහිනයක් බව ඔප්පු වී හමාරය.

වීන නිලධාරීන් ඇමරිකානු තියමයන් පිළිගතහාත්, වීන අර්ථිකයට යෝධ පහරක් එල්ලවී, විරකියාව උගුකොට මහජන විරෝධතා සහ දේශපාලන පෙරලි ජනනය කරනු ඇත. එහෙත් එක්සත් ජනපදයට මුහුනාදී නැගී සිටිමේ අරථය, ඉක්මනින් හෝ කළු ගතව හෝ න්‍යැෂ්ටික බලවත්තන් අතර යුද්ධ්‍යක් ජනනය කොට, ගුහ වාදිව කියනාත් පැති දෙකේ ම මිලියන ගනන් මරනයට පත් විමයි.

පෘතුවන ලෝක යුද්ධය පුපුරා යාමත් සමග ලෙනින් අධිරාජ්‍යවාදය පිළිබඳව හඳුනාගත් සියලුම නීති ගෝලිකරනය සහ තාක්ෂණික වර්ධනයන් විසින් ඉක්මවනු ලැබ ඇතැයි යන සකල තරකයන් ම සාවදා බව දැන් තියන් ආන් මෙන් වතුරුණෝ මහා සාතනයෙන් තිස් වසරකට පසු ව තහවුරු වී ඇත. ලෝකය යලි බෙදීමක් කරා යමින්, අප්‍රත් කොළඹලයක යෙදී ඉත්තා දෙන්න්ට පර්යාය තවත් ලෝක යුද්ධයක් කරා වේගයෙන් පෙරලි යමින් ඇත.

මානව වර්ගයා සහ මේ මහා ව්‍යසනය අතර නැගී සිටින එකම බලවිගය නම් ජාත්‍යන්තර කමිකරු පත්තිය සි. අධිරාජ්‍යවාදී යුද්ධයට මුල් වූ දෙන්ග්වර පද්ධතියට එරෙහි පොදු අරගලයක් මගින් වීනයේ ද, එක්සත් ජනපදයේද මුහු ලෝකයේ ම ද කමිකරු පත්තිය තම අරගලයන් ඒකාබද්ධ කර ගැනීම ඉතා හඳිසි අවශ්‍යතාවයකි. මෙහි අරථය, වීනය ද ඇතුළු මුහුමහත් ලෝකය පුරාම හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කමිටුව, අධිරාජ්‍යවාදී යුද්ධයට එරෙහි කමිකරු පත්ති ව්‍යාපාරයේ පෙරවු බල ඇතිය ලෙස ගොඩනැගිමයි.

ආන්ද් බැමෙන්